

การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญญาภาติ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

Safety Management in Secondary Schools Under the Panchapakhee Educational
Network, Saraburi Secondary Educational Service Area Office

ไอริน อุ่นสาลี¹, ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล², เสริมทรัพย์ วรปัญญา³
Irin Unsalee¹, Phatsayakorn Laosawatkul², Sermsap Vorapanya³
Corresponding Author E-mail: Kru.irinunsalee@gmail.com

Received: 2025-11-12; Revised: 2025-12-24; Accepted: 2025-12-25

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญาภาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี และ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญาภาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 190 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน โดยใช้ในการแบ่งชั้นภูมิจำแนกตามสถานศึกษาจากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญญาภาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญญาภาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญาภาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงาน, ความปลอดภัย, สถานศึกษา

Abstract

¹ ครู, โรงเรียนเสาไห้ “วิมลวิทยานุกูล”

¹ Teacher, Sao Hai “Wimon Witthayanukoon” School

² อาจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² Lecturer Dr., Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³ Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

This research aimed to study (1) the safety management of secondary schools in the Panchapakee Subdistrict, under the Office of the Secondary Education Service Area, Saraburi, and (2) compare the safety management of secondary schools in the Panchapakee Subdistrict, under the Office of the Secondary Education Service Area, classified by gender, status, and work experience. This quantitative research study used a quantitative approach. The sample consisted of 190 school administrators from the Saraburi Secondary Education Service Area Office during the second semester of the 2024 academic year. The sample size was determined using Krejci and Morgan's ready-made table, stratified by school, and then employed a simple random sampling technique. The data collection tool was a questionnaire with a reliability of 0.97. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and t-tests, along with one-way analysis of variance. The research results were found as follows:

1) Overall, school safety management of school administrators in the Panchapakee Subdistrict, under the Office of the Secondary Education Service Area, is at the highest level. 2) Comparative results of school safety management of secondary schools in the Panchapakee Subdistrict, under the Office of the Secondary Education Service Area, were used to compare safety management of secondary schools in the Panchapakee Subdistrict. Under the jurisdiction of the Saraburi Secondary Education Area Office, classified by sex, status, and work experience, there is no difference in the overall picture.

Keywords: Management, Safety, School

บทนำ

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดภัยด้านความรุนแรงและความปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น การทำร้ายนักเรียน การกลั่นแกล้งรังแก (bullying) การคุกคามทางเพศ ปัญหายาเสพติด การพนันออนไลน์ และสิ่งยั่วยุทางสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกาย จิตใจ และพฤติกรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กรมสุขภาพจิต. 2563) นอกจากนี้ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วได้ส่งผลกระทบต่อค่านิยมและทัศนคติของเยาวชนไทย ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อออนไลน์ การใช้ความรุนแรง และการขาดศีลธรรมมากขึ้น เด็กและเยาวชนจำนวนมากไม่น้อยขาดภูมิคุ้มกันทางความคิด ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การศึกษาในฐานะกระบวนการพัฒนามนุษย์จึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม สร้างทักษะชีวิต และเสริมภูมิคุ้มกันทางจิตใจ เพื่อให้เยาวชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย และรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างเหมาะสม (กนกอร อุ่นสถานนท์. 2563)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) กำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศที่เน้นความมั่นคงและความปลอดภัยของประชาชน โดยมุ่งให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและการปฏิวัติทางข้อมูลข่าวสาร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ดำเนินนโยบายเร่งด่วน Quick Win ด้านการส่งเสริมความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อป้องกันภัยร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและการเรียนรู้ของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เช่น การกลั่นแกล้งทางสังคมออนไลน์ การคุกคามทางเพศ และโรคอุบัติใหม่อย่างโควิด-19 นอกจากนี้ สพฐ. ยังได้จัดทำคู่มือความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวคิด “ความปลอดภัยรอบด้าน” ครอบคลุมภัย 4 กลุ่ม ได้แก่ ภัยจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากการละเมิดสิทธิ และภัยต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2565)

ในขณะเดียวกัน พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดระบบการดูแลนักเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านการแนะแนว การให้คำปรึกษา และการฝึกอบรมเพื่อสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมและปลอดภัย รวมทั้งมีมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุและภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา (พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก. 2546) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จึงได้ดำเนินการตามแนวนโยบายดังกล่าว โดยกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ กำหนดเป้าหมายให้โรงเรียนในสังกัดร้อยละ 100 มีการดำเนินงานด้านความ

ปลอดภัยเชิงรุก และร้อยละ 80 ของสถานศึกษามีแผนและมาตรการสร้างความตระหนักรู้ (safety awareness) รวมทั้งพัฒนาทักษะการรับมือภัยคุกคาม (safety action) ทุกรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มั่นคง ปลอดภัย และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. 2566)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เพื่อจะได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาสำหรับการป้องกันและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจซึ่งการรับทราบสภาพปัญหา และความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตาม เพศ สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาจะต้องพิจารณาพัฒนาการตามวัยของเด็ก โดยพิจารณาการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย จัดสภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่ เครื่องใช้ เครื่องกีฬา วัตถุอันตราย แล้วจัดสภาพแวดล้อมเหล่านั้นให้เหมาะสมเกิดความปลอดภัย มีการกำหนดบริเวณที่ปลอดภัย กำหนดบริเวณสำหรับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นห้องกิจกรรม ห้องน้ำ ห้องส้วม และให้นักเรียนได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ความปลอดภัย เพื่อป้องกันนักเรียนจากภัยอันตรายต่าง ๆ

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559: 82) ได้กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามมาตรการ แนวทางหรือกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่มุ่งเพื่อสร้าง ความปลอดภัยให้แก่นักเรียนรวมทั้งการปกป้องคุ้มครองเด็กนักเรียนจากภัยอันตรายต่าง ๆ ทั้งในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ และการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมโดยการดำเนินการดังกล่าวอาจอยู่ในรูปแบบของการจัดการศึกษาและหลักสูตร การเรียนการสอนด้านความปลอดภัย หรือการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เป็นต้น

จิตรา ฐักิจการพานิช (2561) ได้กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา คือสภาพที่ปราศจากอันตราย จึงมีคำกล่าวที่ว่า zero accident หรืออุบัติเหตุเป็นศูนย์ซึ่งคำเหล่านั้นเป็นผลมาจากความหมายในอดีตและเป็นจริงได้ยาก แต่ในยุคสมัยใหม่คำว่า “ความปลอดภัย” หมายถึง สภาพปราศจากอันตรายซึ่งยอมรับได้ สิ่งที่เพิ่มเติมเข้ามาคือคำว่า “ยอมรับได้”

สุกัญญา พรน้อย (2562) ได้กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา คือการสร้างความปลอดภัยให้นักเรียน เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การมีชีวิตที่ปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ของนักเรียนจะผลต่อมีสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

บาร์ฮาน (Barhan. 2002) ได้กล่าวว่าความปลอดภัยในสถานศึกษา คือสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นสภาพแวดล้อมที่นักเรียนและครูใช้ไปหนึ่งในสามของชีวิตประจำวัน โรงเรียนมีภารกิจในการสอนนักเรียน แต่ถ้านักเรียนควรรู้สึกตัวเองอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ศิวพร อึ้งวัฒนา, และรังสิยา นารินทร์ (2561) ได้กล่าวว่า การจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้อต่อสุขภาพของนักเรียนตลอดจนมีความปลอดภัยในชีวิตและดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนการจัดการควบคุมดูแลปรับปรุงภาวะต่างๆ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพ ที่ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสังคม รวมถึง การป้องกันโรคและอันตรายที่อาจเกิดขึ้น ทั้งต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนโดย

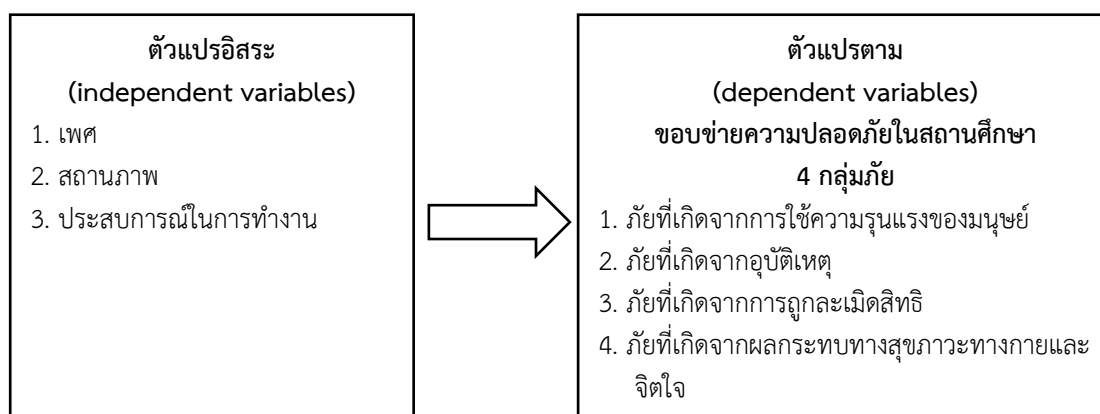
คำนึงถึงหลัก 4 ประการ ดังนี้ 1) ให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ 2) ให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อ 3) ให้เป็นสถานที่ที่นักเรียนจะได้รับความสุขสบายเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพกาย 4) ให้เหมาะสมกับสภาพสรีรวิทยาของนักเรียนที่อยู่ในวัยเจริญเติบโตและจิตใจ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้านให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่มีความซับซ้อนและรุนแรงเพิ่มขึ้น ทั้งความรุนแรง ยาเสพติด ภัยพิบัติ โรคอุบัติใหม่ และภัยไซเบอร์ ความมั่นคงของชาติจึงต้องพิจารณาครอบคลุมหลายมิติ ไม่เพียงด้านการทหาร แต่รวมถึงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การป้องกันภัยเหล่านี้จำเป็นต้องวางรากฐานผ่านระบบการศึกษา โดยเน้นการดูแล ป้องกัน และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อสร้างความปลอดภัยและความมั่นคงแก่ประชาชนและประเทศในระยะยาว

สรุปได้ว่า ความปลอดภัยคือการจัดระบบ มาตรการ และสภาพแวดล้อมที่ช่วยปกป้องนักเรียนจากอันตรายทุกมิติ ทั้งด้านอุบัติเหตุ อุบัติภัย ปัญหาสังคม สุขภาพ และโรคติดต่อ โดยโรงเรียนต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สุขภาพกาย-ใจ และเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน มาตรการดังกล่าวอาจอยู่ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การกำหนดหลักสูตรด้านความปลอดภัย หรือการบริหารด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ แนวคิดสมัยใหม่ยอมรับว่า “ความปลอดภัย” คือสภาพที่ปราศจากอันตรายในระดับที่ยอมรับได้ ไม่ใช่การไร้อุบัติเหตุโดยสิ้นเชิง ความปลอดภัยยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และคุณภาพชีวิตของผู้เรียนในระยะยาว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดตามแนวทางการดำเนินงานจากคู่มือการดำเนินงาน ความปลอดภัยสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ (2565: 3-4)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเส้าไห้ “วิมลวิทยานุกูล” โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะบุรี โรงเรียนโคกกระเทียมกิตติคุณวิทยา โรงเรียนบ้านหมอ “พลาญกุล” และโรงเรียนดอนพุด จำนวนทั้งสิ้น 375 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คนและครู จำนวน 357 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และ มอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คน โดยใช้ในการแบ่งชั้นภูมิจำแนกตามสถานศึกษาจากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 18 คนและครู จำนวน 172 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำแนกตามตำแหน่งเพศ สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี โดยมีคำถามครอบคลุมภายใต้เกณฑ์การประเมินของขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยตามแนวทางการดำเนินงานจากคู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา ได้กำหนดขอบข่ายความปลอดภัยในสถานศึกษาไว้ 4 กลุ่มภัย คือ 1) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ 3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ และ 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการค้นคว้าอิสระตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

2. เมื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรีอนุญาตให้เก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการ ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สระบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้การตอบแบบสอบถาม

3. จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล พร้อมแบบสอบถามที่ใส่รหัสกำกับแล้วไปถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 172 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำ google form

4. ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจนับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายการให้คะแนน จากค่าเฉลี่ย (mean) ตามเกณฑ์

3. เปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ สถานภาพ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี (L.S.D.) ของฟิชเชอร์ (Fisher)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี คือ 1) ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) 4) ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

การสะท้อนคิดตนเอง	ระดับของการบริหารงาน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์	4.64	0.38	มากที่สุด	1
2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ	4.64	0.32	มากที่สุด	1
3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ	4.62	0.38	มากที่สุด	3
4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ	4.61	0.35	มากที่สุด	4
ภาพรวม	4.63	0.29	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.29) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.32) และด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ ($\bar{X} = 4.64$, S.D.= 0.38) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา ได้แก่ ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ ($\bar{X} = 4.62$, S.D.= 0.35) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= 0.35) ตามลำดับ

ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญญภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรในสมมติฐานในการวิจัย จำแนกตาม เพศ สถานภาพ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบ LSD ของฟิชเชอร์ (Fisher's Method) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 2 การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญญภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ

การบริหารงานความปลอดภัย ในสถานศึกษา	เพศ				t	p
	ชาย (54 คน)		หญิง (136 คน)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์	4.62	0.44	4.65	0.36	-0.488	.626
2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ	4.66	0.31	4.63	0.32	0.465	.642
3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์	4.59	0.41	4.63	0.37	-0.581	.562
4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพะทางกายและจิตใจ	4.63	0.37	4.60	0.34	0.561	.575
ภาพรวม	4.62	0.32	4.63	0.27	-0.058	.954

จากตาราง 2 การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกๆด้าน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารงานความปลอดภัย ในสถานศึกษา	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหาร (18 คน)		ครู (172 คน)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของ มนุษย์ (Violence)	4.68	0.39	4.63	0.38	0.509	.611
2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)	4.63	0.29	4.64	0.32	-0.101	.920
3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ์ (Right)	4.64	0.36	4.61	0.38	0.291	.772
4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทาง กายและจิตใจ (Unhealthiness)	4.63	0.29	4.61	0.35	0.228	.820
ภาพรวม	4.65	0.28	4.62	0.29	0.309	.757

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกๆด้าน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงานความปลอดภัย ในสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
1. ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence)	ระหว่างกลุ่ม	0.647	2	0.323	2.215	.112
	ภายในกลุ่ม	27.295	187	0.146		
	รวม	27.942	189			
2. ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)	ระหว่างกลุ่ม	0.598	2	0.299	3.037	.050*
	ภายในกลุ่ม	18.403	187	0.098		
	รวม	19.000	189			
3. ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right)	ระหว่างกลุ่ม	0.219	2	0.110	0.757	.470
	ภายในกลุ่ม	27.042	187	0.145		
	รวม	27.261	189			
4. ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness)	ระหว่างกลุ่ม	0.511	2	0.256	2.157	.119
	ภายในกลุ่ม	22.161	187	0.119		
	รวม	22.672	189			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.456	2	0.228	2.856	.060
	ภายในกลุ่ม	14.939	187	0.080		
	รวม	15.396	189			

* $p \leq .05$

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในด้านด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident)

ด้าน	จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	น้อยกว่า 10 ปี	10 – 20 ปี	มากกว่า 20 ปี
			4.58	4.64	4.73
2. ด้านภัยที่เกิดจาก อุบัติเหตุ (Accident)	น้อยกว่า 10 ปี	4.58		0.06	0.15*
	10 – 20 ปี	4.64		-	0.09
	มากกว่า 20 ปี	4.73		-	-

* $p \leq .05$

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 รายคู่ ได้แก่ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี กับประสบการณ์มากกว่า 20 ปี

อภิปรายผล

1. การบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับ การกำหนดนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านความปลอดภัยที่ครอบคลุมและเป็นรูปธรรม โดย มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างรอบด้านทั้งภัยจากภายนอก เช่น ภัยธรรมชาติ ภัยจากชุมชนและภัยจากภายใน เช่น การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานความปลอดภัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดสำคัญ การจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและการจัดหาอุปกรณ์ดับเพลิงส่งผลให้สถานศึกษามีความพร้อมในการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ได้อย่างทันทั่วถึงและส่งเสริมให้ทุกฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องผ่านการจัดอบรมให้ความรู้ การฝึกซ้อมแผนอพยพหนีไฟ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ที่ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยให้กับนักเรียนและบุคลากรในทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารงค์ จันทฤทธิ์, และสลิพร เชาวน์ชัย (2567) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 17 ผลการวิจัย พบว่า บริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำเขตตรวจราชการที่ 17 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา กิจจา, ศิริรัตน์ ทองมีศรี, และอัจฉราวรรณ จันทรพิณ (2564) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. เปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันการบริหารงานในสถานศึกษามีการกำหนด

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ว่าผู้บริหารจะเป็นเพศใดก็ตาม การบริหารงานด้านความปลอดภัยถือเป็นหน้าที่หลักที่ต้องดำเนินการตามนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่สถานศึกษากำหนดไว้ ทำให้รูปแบบการบริหารจัดการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างได้รับการพัฒนาสมรรถนะผ่านการอบรม สัมมนา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะเดียวกัน ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารงานความปลอดภัยที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ทุกฝ่ายในวงการการศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารอย่างเท่าเทียมกัน การบริหารงานความปลอดภัยเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียน ไม่ใช่เพียงแค่ผู้บริหารเพียงคนเดียว การมีคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่ร่วมกันทำงานเป็นทีมภายใต้วัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย ส่งผลให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพสูง โดยที่เพศของผู้บริหารไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการชี้วัดความสำเร็จ ในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารเพศหญิงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและมีบทบาทที่โดดเด่นในการบริหารสถานศึกษา เช่นเดียวกับผู้บริหารเพศชาย แนวคิดที่ว่าเพศชายจะมีความกล้าหาญและเด็ดขาดกว่าในการตัดสินใจหรือเพศหญิงจะมีความละเอียดอ่อนและใส่ใจมากกว่า อาจไม่ใช่ข้อสรุปที่ถูกต้องเสมอไป เพราะความสามารถและสไตล์การบริหารจัดการขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ มากกว่าเพศเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิระ กุสุวรรณ์วิจิตร, และ ศักดา สถาพรวงษา (2565) ที่ได้ศึกษา การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการ ความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ชาวป่า (2564) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา เพศต่างกันมี ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูจะมีบทบาทหน้าที่หลักที่แตกต่างกัน แต่ในเรื่องของความปลอดภัยในสถานศึกษา ทุกคนต่างมีบทบาทร่วมกันในการดูแลและสอดส่อง ความปลอดภัยของนักเรียน ทำให้การรับรู้และแนวทางการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันมากนัก นอกจากนี้ครูผู้สอนยังถือเป็นด่านหน้าในการพบปะนักเรียนและสามารถสังเกตความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่ถูกส่งต่อให้ผู้บริหารรับทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข สถานศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานความปลอดภัยที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งทุกคนในโรงเรียนต้องถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือครู ทำให้แนวทางการดำเนินการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังมีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจให้ทุกคนในโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยร่วมกัน ทั้งผู้บริหารและครูต่างมีเจตนาแน่วแน่เดียวกันในการดูแลคุ้มครองนักเรียนให้มีความปลอดภัยสูงสุดในโรงเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานด้านความปลอดภัย การที่ทุกคนมีเป้าหมายเดียวกันย่อมส่งผลให้การทำงานไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยที่สถานภาพหรือตำแหน่งไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากความเป็นครูมาก่อน ทำให้เข้าใจบริบทและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ครูก็มีโอกาสรับรู้ถึงนโยบายและการบริหารจัดการของผู้บริหารอย่างใกล้ชิด ทำให้การรับรู้และมุมมองต่อการบริหารงานความปลอดภัยไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะทุกคนต่างมีประสบการณ์และบริบทการทำงานที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ชาวป่า (2564) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา พบว่า สถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบการบริหารงานความปลอดภัยในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การบริหารงานความปลอดภัยในโรงเรียนอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นที่สำคัญกว่า เช่น นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ, กฎระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัด, งบประมาณที่ได้รับ, และวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละโรงเรียน ปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิธีการบริหารงานความปลอดภัย ทำให้ประสบการณ์ของผู้บริหารกลายเป็นปัจจัยรอง รวมถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารไม่ได้มาจากประสบการณ์

การทำงานเพียงอย่างเดียว แต่ยักรวมถึงภาวะผู้นำ (leadership) และทักษะด้านการจัดการ (management skills) ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้ ทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยก็สามารถบริหารงานในเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทียบเท่ากับผู้ที่ประสบการณ์มากกว่า อีกทั้งปัญหาด้านความปลอดภัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา มักจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เช่น ปัญหาความรุนแรงในโรงเรียน อุบัติเหตุจากท้องถนน ปัญหายาเสพติด หรือภัยจากโซเชียลมีเดีย ทำให้แนวทางการบริหารจัดการปัญหาเหล่านี้ไม่แตกต่างกันมากนัก ไม่ว่าจะบริหารโดยผู้ที่มีประสบการณ์มากหรือน้อยก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง, และจันทร์ศมภ์ ภูติธริวัฒน์ (2561) ที่ได้ศึกษา การศึกษาการจัดการ ความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูให้ความรู้ และแนวทางปฏิบัติแก่ผู้เรียน ในเรื่องการล่อลวง ละเมิดทางเพศ การล่อลวง และการลักพาตัวอย่างถูกต้อง ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับครู โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ หรือนักจิตวิทยา มาให้ความรู้ และแนวทางการสอนที่ถูกต้อง รวมถึงเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย เพื่อให้ครูมีความมั่นใจและสามารถให้คำแนะนำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีการดูแลบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้บริหารควรสร้างระบบการรายงานปัญหาที่ใช้งานง่ายและรวดเร็ว เช่น การจัดทำแบบฟอร์มการแจ้งซ่อมออนไลน์ หรือกล่องรับเรื่องราว เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถแจ้งเหตุชำรุดหรือจุดเสี่ยงต่าง ๆ ได้ทันทีเมื่อพบเห็น และมีมาตรการในการเข้าแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน โดยอาจตั้งเป้าหมายระยะเวลาในการซ่อมบำรุงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากรและนักเรียน

1.3 ด้านภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันที เมื่อเกิด เหตุผู้เรียนถูกละเมิดสิทธิ ละเมิดทางเพศ และไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม ดังนั้น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็ก สัญญาณเตือนภัยของการถูกละเมิดสิทธิ และขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อพบเห็นหรือรับแจ้งเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการรับฟังและให้กำลังใจผู้เรียนโดยไม่ตัดสิน เพื่อให้ครูทุกคนสามารถเป็นผู้ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือโรงพยาบาล เพื่อให้สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างทันท่วงทีในกรณีที่ปัญหาที่มีความซับซ้อนหรือรุนแรง

1.4 ด้านภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เชิญวิทยากรมาสร้างองค์ความรู้ให้แก่ครูและบุคลากร เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้เรียน การป้องกัน มลภาวะจากสิ่งแวดล้อม การป้องกันโรค ดังนั้น ผู้บริหารควร ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เช่น การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือการศึกษาข้อมูลจากวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรมีความรู้ที่ทันสมัยและสามารถนำมาปรับใช้ในการดูแลนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือผู้บริหารควรสร้างและรักษาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุข หรือนักจิตวิทยาในชุมชน จัดให้มีโครงการครูแดร์ หรือ D.A.R.E. (Drug Abuse Resistance Education) เป็นการร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติเพื่อขอรับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง การมีผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้โดยตรงจะช่วยให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือและนำไปปรับใช้ได้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขยายขอบเขตการวิจัยไปยังโรงเรียนประเภทอื่นหรือทั้งสังกัดการศึกษาในครั้งนี้อาจทำอยู่ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตปทุมธานีเท่านั้น ดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไปอาจขยายขอบเขตไปยังโรงเรียนประเภทอื่น ๆ เช่น

โรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบและวิธีการบริหารงานความปลอดภัยที่แตกต่างกันในแต่ละระดับชั้นและบริบทของสถานศึกษา

2.2 เน้นการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกการวิจัยในครั้งต่อไปสามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการ สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ละเอียดอ่อนและสำคัญ เช่น การเผชิญหน้ากับสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประสบการณ์การช่วยเหลือผู้เรียนที่ถูกละเมิดสิทธิ์ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสะท้อนมุมมองที่หลากหลายได้ดียิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบและวิธีการบริหารงานความปลอดภัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสละบุรีเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาเป็นต้นแบบ หรือ best practice หรือแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสละบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 10(2): 1-14.
- กรมสุขภาพจิต. (2563). “รายงานประจำปี กรมสุขภาพจิต ปีงบประมาณ 2563” คลังความรู้สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.dmhlibrary.org/items/show/1890>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กฤษฎา ศรีสุชาติ. (2559). การบริหารจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษา ตามแนวคิด นวัตกรรมสาธารณะ ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จิตรา ฐักิจการพานิช. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อัครงค์ จันทรฤทธิ์, และสริพร เชาวน์ชัย. (2567). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. 19(1): 127-142.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. (2546). ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2568, จาก https://dep.go.th/images/uploads/Downloads/pdf/888_08.pdf.
- วชิระ ภูสุวรรณวิจิตร, และศักดิ์ดา สถาพรวงษา. (2565). การบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 17(1): 1-10.
- วนิดา กิจจา, ศิริรัตน์ ทองมีศรี, และอัจฉราวรรณ จันทร์เพ็ญ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. 3(1): 163-182.
- ศิวพร อึ้งวัฒนา, และรังสิยา นารินทร์. (2561). การพยาบาลชุมชน: อนามัยครอบครัว อนามัยโรงเรียน อนามัยสิ่งแวดล้อม และอาชีวอนามัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสละบุรี. (2566). ข้อมูลสารสนเทศผู้บริหารสถานศึกษาและครู. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2568, จาก <https://sssb.go.th/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). คู่มือการปฏิบัติงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา พรน้อย. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุชีรา ใจหวัง, และจันทรรักษ์ ภูติอริยวัฒน์. (2561). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 15(28): 50-61.
- เสาวลักษณ์ ชาวป่า. (2564). การดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากระบี่. วารสารวิชาการครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 2(2): 1-15.
- Barhan, A. (2002). *Okullarinda orenci guvenliinin salanmasi*. Yuksek Lisans Tezi: Ankara universitesi Sosyal Bilimler.